

Nuorten Osaisto

PETETTY

Toverittaren Nissa 45 oli kirjoitus, jossa sanottiin, että häpeän leima al- na lyöään naisen otsaan, oli nainen kuin rehellen tahansa. Toli mie- leeni ajatus kertoa omista kokemuk- sistani ja toivon, että nuoret tytöt ottaisivat sen itselleen varoitukseksi, välttämään välttää sellaisenkin kur- jan kohtalon, johon minä jouduin. Kerron asian alusta alkaen, että kaik- ki sen ymmärtävät.

Olin nuori, noin kahdeksantoista vuoden vanha ja olin vettänyt koko lapsuusaikani kotonani maalla van- hempieni seurassa. Kotini lähellä oli paja, joka oli jätetty autoksi ja jota ilmoitettiin myytäväksi. Eräänä päivänä tuli kaksi poikaa, jotka os- tivat sen ja rupeivat työskentele- mään siinä. He tulivat meille ruo- kamiehiksi, kun olimme niin lähellä. Minä aloin seurustelemaan toisen kanssa niistä. Päättimme mennä nä- misiin ja perustaa oman kodin, jon- ka tuuman toteutimme. Puoli vuotta kului noin vain, mutta sitten isäni salama, joka säikähti kaikki. Työ- miehessä oli ilmoitus, jossa eräs nai- nen halusi tulla siskonsi mieheksi. Kotipaikka mainittiin samaksi ja ni- mi oli myös sama kuin minun mie- heilläni. Kysyin tätä asiasta ja pyy- sin häntä tunnustamaan suoraan, jos hän olisi tuo henkilö, mutta hän van- noi ei olevansa kysytty henkilö. Sa- noipa vielä, että kyllä siellä sielläkin paikalla on paljon saman nimisiä.

Hän lähti sitten toisiin muualle ja isäni ryhtyi hankkimaan asiasta var- mempia tietoja. Syyttiä tai toisesta vilpiltä selitys asiasta erittäin kauan. Mieheni ehti tulla enemminkin takai- sin. Hänen oltua noin kuukauden täällä syntyi minulle poika. Olin vuo- teessa kolmen päivän vanha poikani kanssa kun saimme tiedon, että hän sittenkin oli tuo kysytty henkilö. Isäni ollessa tuota tietoa hakemassa lähti mieheni sillä aikaa teille tiedä- mättömillä. Jokainen voi kuvaila silloisen tunteeni.

Itkin yöt ja päivät. En itkenyt hänen jälkeensä, mutta itkin kohta- leani. Lauhin silloin kaikki menete- tyksi. Kaikki osoittelivat minua. Oi- kein pelkasin ihmisiä. Ei ollut ke- tään, joka olisi lohduttanut, paitsi isä-vainajani. Hän yritti kaikkensa rohkastaakseen minua, mutta kun olin aivan lohduton, itkimme yhdessä. Ensi kerran kun menin työväen ta- lolle, oli ovella tuon kurjan miehen toveri, se, jonka kanssa hän tänne tuli. Hei minut nähtyään sanoivat: "Herra Jeesus siunatkoon." En it- nä voi sitä unhoittaa: se koski mi- nua niin kipeästi. Tahdomattain vastasin: "Te kurjat roistot." Kului pitkä aika ennenkun mentä taas han- tille.

Sain satunnalta mi- henä osoitteen ja kirjoitin hänelle, k-ö saanut si- tä tai ei. Se kuului: Kuinka saa- tolt peittää minut, nuoren, kokemut- toman tytön. Olin tottumaton maai- man kleryyksiin. Toista minä e- lämältä odotin. Kaikki minun toiveeni ovat nyt menneet. Hauta on ainoa turvani.

Niin luulin, mutta jokin voima minun vahvisti. Totta joku osa työ- väenluokan taistelussa odotti minua. Minä liityin sosialistipuolueeseen taistellakseni siinä elämässä loppuun asti.

Tapasin myös yhden, joka ymmärsi minua. Hänen kanssaan olemme ja- kaneet ilot ja surut. Me kuulumme molemmat osastoon ja taistelemme siinä muiden mukana naisten äänioikeudenkin puolesta, että kerran kohtaisi sekin aika, ettei naisen yksin tarvitsisi kärsiä häpeää, ninkuin nyt vielä on asiantaia.

Tarmolla taisteluun oikeuksistam- me!

Toi-toveriuudella—S. Kangas.

—Hanki yksi tilaaja lehdellesi.

ORJAN TARINA

Kirj. Annie Ruissalo.

Ennen kuin alan tämän kerto- muksen, niin sanon muutaman sanan.

Ensinnäkään ei tule kertomuk- sen alussa tuota nimeä vastaavaa esille.

Toiseksi: kerron ensin nykyi- semmästä ajasta (15 vuotta taak- sepäin) jonka olen pannut muis- tiin. Sitten vasta tulee tuon vanhan naisorjan tarina nuoruus- vuosiltaan.

1902 olin Venäjällä, Inkerin- maalla. Toksovan pitäjässä, Os- selkien kylässä, jossa olen nämä muistiinpanoni tehnyt.

Siellä on vanha herraskartano, joka on kulkenut perintönä su- vusta sukuun monta miespol- vea. Nykyinen sukunsa edusta- ja, paroni von Jerssoff hallitsee tuota vanhaa arvossapidettyä ja pelättyä kartanoa. Arvossapide- ty siksi, että siinä on asunut kor- kea aatelissuku. Pelätty siksi, että se suku on omistanut ja rää- känyt orjia kauheammalla ta- valla kuin muut, jonka tähden sitä ympäristö pelkää ja vanhat kauhulla muistelevat.

Tätä taloa ympäriö ikivanhat puut, jotka huminallaan herättä- vät kummin ajatuksia henkilös- sä, joka siellä joskus käy. On siinä myös noin ensinäkemällä jotain ihailtavaakin, m.m. kau- niita kuvapatsaita, joissa ehdot- tomasti silmää tahtoo viivähtää. Taide, joka nuo patsaat on luo- nut, on erinomainen.

Mutta erikoisesti huomioni ve- ti puoleensa hautakumpu, jota koristi harmaasta marmorista veistetty suuren koiran kuva. Vuosiluvuksi oli hakattu 1879. Sen merkitystä en voinut ym- märtää. Niinpä kysyin kerran talon neidiltä, Vera von Jerssoffilta sen merkitystä. Hän antoi- kin minulle valaisevan tiedon siitä. Se oli ollut mainio jahti- koiras, jonka penikoista makse- tiin suuria summia, ja että se oli vanhuuttaan kuollut ja haudattu sen kummun alle. Pian unohdin koko jutun koirasta ja huomioni kääntyi muualle. Oleskeluani kylässä jonkun aikaa, oli minulla tilaisuus tutustua venäläiseen maalaiselämään, joka on ainaise- sti painunut mieleeni. Se on kyl- liksi toteamaan minulle sen sei- kann, että Venäjän kansa on ol- lut niin alhaisella sivistysasteel- la näihin asti. Niinpä kerron heidän elämänsä aivan synty- mästään saakka.

Raakamaisuus ja tietämättö- myys on aivan silmiinpistävää. Heidän elämäntapansa on yksin- kertaista, liikaista ja raakaa; sel- laiseksi olevat olot ovat heidät tehneet. Ne lapset, jotka synty- vät ulkopuolella avioliiton (joita suunnaton joukko vuosittain syn- tyi) eivät voi meksiakaan äi- din rakkaudesta ja hellyydestä. He eivät, uskin kukaan, näe ai- tiänsä syntymänsä jälkeen. Näitä lapsiraukkoja kutsutaan "kruu-

nun lapsiksi". Heistä kuitenkin "kruunu" hyvin vähän huoleh- ti.

Kaupungeissa on semmoisia synnytyslaitoksia, joihin vain pääsee nainen, joka synnyttää ulkopuolella avioliiton. He jät- tävät lapsensa sinne "kruunun huostaan", ja täytyy heidän maksaa sakkoo viisi ruplaa. Niin pääsevät naiset vapaaksi taakas- taan. Myöskin menee heiltä o- mistusoikeus lapseen tällä tavalla. Ei nuo naisraukkatkaan osaa rakastaa, ei edes pienokaistaan, jonka tällä tavalla jättävät. He ovat kohtalon sortamia—kodit- tomia raukkoja. Emme siis suin- kaan voi heitä syyttää siitä luon- nottomasta lapsensa hylkäämi- sestä. He ovat vuorostaan hyl- jätyt äideiltään jo pieninä. Toi- sin on semmoisten tyttöjen, joil- la on jonkunmoinen koti. Jos he synnyttävät aviottomia lap- sia, niin heidän lapsensa hoide- taan kotona, ja niin he saavat lapsensa pitää ja oppivat rakas- tamaan ja hellimään lastaan. Niinpä voi ottaa kaksi pienokai- ta, toisen sieltä "kruunun" ta- losta ja toinen äidin hellimänä, ja kyllä huomaa jo aivan pieninä niiden lasten eroavaisuuden. Toinen on taipuisa raakuuteen paljon enemmän kuin toinen.

Tämmöinen koditon lapsen synnyttaja on raaka; ja hän on raaka—miksi? Siksi, että hän on kaikkien halveksima, sillä ei- hän hän ole kuin "kruunun lapsi". Häntä loukataan ja solva- taan aina parempiosaisien puo- lelta. Hän katkeroittuu ja ko- vettuu. Hän kiroaa syntymäpäi- vänsä ja hän kiroaa viatonta elämää, jota kantaa rintansa al- la. Näin ovat nuo viattomat o- lemmot saaneet jo kiron äidin kohdussa. Tämä kiros tarttuu. Lapsen on juurtunut äidin ki- rot jo ennen syntymäänsä. Syn- tymänsä jälkeen heitä kohlii ja kiroaa nurinkurinen yhteiskunta. Eikö tämä ole kauheaa? Kuiten- kin tämä on totta. Kuitenkin ovat nuo kiroatut ihmisä. Ihmi- siä! Yhteiskunnassa hyvinvoin- nin luojia—toiselle. He ovat or- jia. (Jatk.)

LAPSELLENI

Kirj. Jeany Trast.

Tytönä silmiäniäni pieno, leikkien riehuva, vallaton lapsi; sinäpä mun olet iloni vieno, pulmuuni kaunis valkea-hapsi.

Aina kun armaani luokseni riennät, kätesi pienoiset kaulaani kierrät, ah, silloinpa sydämeni riemaltaapi, vaikka muu elämä mieltäni murjaapi.

Sinusta toivon tyttöni, toivon niin paljon kun tulevaisuuttasi mielessäni palvon.

Minä toivon, että tiedotonna ei' uinuisi orjuuden yössä, vaan toimisit luokkaasi vapauden työssä.

Oi lapseni— jospa kajoitaisit kerta sen kantelon kieltä,

joka nostattaisi orjen kumous- mieltä.

Silloinpa minun ois' onneni ylin ois' täytynyt toiveeni suurin ja pyhin.

Minkä nuorena oppii, sen vanhana taitaa

Sosialistinen teatteri ja työläisnäyttelijä

Kirj. M. Hahl.

Koska se, mitä tässä kirjoituk- sessa sanotaan työväen näyttä- möiden ja näyttelijäin tehtäväs- tä, suuresti eroaa yleisestä val- lallolevasta käsityksestä, lienee asialle eduksi antaa "vieraan" asiantuntijan ensin sanoa mieli- piteensä, osottamaan, että tämän kirjottajan mielipiteet eivät ole aivan "yksinäisiä", eikä niitä voi- da sivuuttaa itsetiotoisella hal- veksivalla hymähdyksellä, kuten kaavoihin piintyneillä asianomai- silla on tapana tehdä "yksinäi- sen" mielipiteen arvostelun hei- tä kohdatessa.

Kirjotuksessaan "Sosialistinen kulttuuri" toveri Stanislas Vols- ky sanoo m.m. seuraavaa:

"Taide, kirjallisuus ja teatteri voi- vat käydä mahtaviksi aseiksi sosia- listiselle kulttuurille. Tarkoitukseni ei ole sanoa, että tehtävämme olisi antaa työväenluokalle mahdollisuus nauttia nykykäsityksen taiteen sinauk- sista—on ehkä parempikin etteivät he nauti siitä. Minä tahdon sanoa, että tulee luoda uusi taide, sel- lainen jossa nykyisen työväenluokan erikoisominaisuudet tulevat esitetyk- si ei ainoastaan teon subjektissa, luonessa, vaan myös suorituksen tek- nillisissä metodeissa. Hienostunut älyllinen draama, mikä on porvaris- kirjallisuuden suosikki, täytyy korvata taiteudramalla. Anatole Franceen (joka on porvari luonteeltaan vaikka ei vakaumukseltaan) hienon skeptis- min täytyy väistää Verhaeren ja Gor- kin usromaanien tieltä.

"Kasvatuksellista kannalta kat- soen on teatterilla ehkä vielä suu- rempi merkitys kuin kirjallisuudella, siitä yksinkertaisesta syystä, että sen vaikutus on suoraisempi ja sen tenho pikemminkin hermojemme tunnet- tavissa kuin ymmärryksemme tuo- mintavissa ja punnittavissa.

"Minkälaisia vaikuttimia on gitte nykyajan teatterilla, malliteatterilla- kin tarjottavana kuulijoille? Ensinnäkin näyttämön ja katsomon välillä on juopa; ainoastaan näyttelijät näy- televät, katsokunta on passiivinen. Nykyaikaisessa teatterissa emme ole tuottajia, vaan kuluttajia. Istuen mukavasti nautimme me toisten fi- misten tragedioista sellaisina kuin ne kulkevat silmemme ohi, ja niimmu- oden opimme me katsomaan mitä epämiellyttävintäkin todellisuutta, emme meitä valtaavana kappaleena vaan "mieltäkiinnittävänä psykologi- sena tilanteena". Nykyinen teatteri on koulu psykologista analyysiausta varten ja samalla käyttännöllistä vä- linpäämättömyyttä varten—todellinen heilastus porvarillisen yhteiskunnan lähtien molemmipuolisista suhteis- ta.

"Mitä näytelmäkappaleitten sisäl- töön tulee, huomamme niissä van- hain laatuksen sankarien ja joukko- jen välillä. Päähenkilö on ainoa, jo- hon mielenkiinnomme keskittyy, kun taas muut muodostavat vain kehyk- sen, taustan sankarin tölle, hänen lärsimyksilleen ja hollle. Ihmisten taluttajat toisella puolella, vas- tuntomat joukot toisella—eikö juuri se ole järjestys nykyisessä porvaril- lisessa yhteiskunnassa? Tuollainen tyydyttäkään vain sellaisen ihmisten makua ja haluja, jotka ovat indivi- dualisteja aatteiden ja käyttännöllis- ten toivujen suhteen. Mutta se ei voi tyydyttää—että joukkoa, joka on kutsuttu muuttamaan ihmisten sisäi- set suhteet, luomaan uuden elämän, toteuttamaan uusia aatteita.

"Sosialistisen teatterin malliksi kelpaavaa ei löydy nykyisestä porva- rillisesta taiteesta, vaan vanhoista kreikkalaisista mystrioista tai kes- kiläjan uskonnollisista kappaleista,